

**TRƯỜNG ĐẠI HỌC NÔNG LÂM
KHOA KHOA HỌC CƠ BẢN
BỘ MÔN TIẾNG VIỆT- XÃ HỘI HỌC**

**ĐỀ CƯƠNG CHI TIẾT HỌC PHẦN
XÃ HỘI HỌC ĐẠI CƯƠNG**

Số tín chỉ: 02
Mã số: GSO 121

Thái Nguyên, 2016

ĐỀ CƯƠNG CHI TIẾT HỌC PHẦN

1. Tên học phần: Xã hội học đại cương

- Mã số học phần: GSO121
- Số tín chỉ: 02
- Tính chất của học phần: *Bắt buộc (Bắt buộc/Tự chọn/bổ trợ)*
- Học phần thay thế, tương đương:
- Ngành (chuyên ngành) đào tạo: Khối A,B dành cho sinh viên các ngành

2. Phân bổ thời gian học tập:

- Số tiết học lý thuyết trên lớp: 22 tiết
- Số tiết làm bài tập, thảo luận trên lớp: 08 tiết
- Số tiết thí nghiệm, thực hành: 0 tiết
- Số tiết sinh viên tự học: 60 tiết

3. Đánh giá học phần

- Điểm chuyên cần: trọng số 0,2
- Điểm kiểm tra giữa kỳ: trọng số 0,3
- Điểm thi kết thúc học phần: trọng số 0,5

4. Điều kiện học

- Học phần học trước:.....
- Học phần song hành:.....

5. Mục tiêu đạt được sau khi kết thúc học phần:

5.1. Mục tiêu chung: Học xong môn này sinh viên cần nắm được những nội dung chủ yếu của môn học thông qua việc nắm vững những kiến thức đại cương về xã hội học, nắm được những kỹ năng cơ bản về các phương pháp thu thập và xử lý thông tin.

5.1.1. Kiến thức

- Sinh viên cần nắm được đối tượng nghiên cứu, sự ra đời và phát triển của xã hội học
- Sinh viên phải nắm được hệ thống các khái niệm, phạm trù và các quy luật trong xã hội học từ đó vận dụng vào thực tiễn nhằm đánh giá thực tiễn cũng như tìm ra các quy luật riêng của xã hội học.
- Sinh viên nắm vững được phương pháp nghiên cứu xã hội học và các phương pháp thu thập thông tin trong xã hội học
- Tiếp cận và nghiên cứu một số lĩnh vực nghiên cứu chuyên ngành của xã hội học như nông thôn, đô thị, gia đình...

5.1.2. Kỹ năng

- Sinh viên sẽ nắm được một số kỹ năng thu thập xử lý thông tin trong phần phương pháp nghiên cứu xã hội học
- Sinh viên sẽ học được cách phân tích các sự kiện xã hội
- Kỹ năng phân tích hành động xã hội, tương tác xã hội
- Kỹ năng phân tích mối quan hệ giữa cơ cấu xã hội và chức năng xã hội

5.2. Các mục tiêu khác

- Rèn luyện cho sinh viên kỹ năng đọc các tư liệu xã hội học, phân tích, đánh giá các sự kiện xã hội.
- Rèn luyện cho sinh viên kỹ năng phân tích mối quan hệ giữa cá nhân, nhóm và xã hội, trên cơ sở đó đưa ra các nhận định đánh giá hoặc bình luận về các mối quan hệ xã hội.
- Rèn luyện cho sinh viên đạo đức nghề nghiệp nhà xã hội học trong giai đoạn trước mắt cũng như lâu dài góp phần vào công cuộc xây dựng đất nước tiến tới mục tiêu “Dân giàu nước mạnh, xã hội công bằng dân chủ văn minh”.

6. Nội dung kiến thức của học phần

TT	Nội dung kiến thức	Số tiết	Phương pháp giảng dạy
1	Chương 1: Đối tượng, chức năng và nhiệm vụ của xã hội học	2	Giảng viên truyền đạt kiến thức hệ thống, logic kết hợp hỏi đáp sinh viên.
	1. Khái niệm về xã hội và thuật ngữ xã hội học	1	
	2. Đối tượng nghiên cứu		
	3. Chức năng của xã hội học		
	3.1. Chức năng nhận thức		
	3.2. Chức năng thực tiễn và dự báo		
	3.3. Chức năng tư tưởng		
	4. Nhiệm vụ của xã hội học	1	
	4.1. Nhiệm vụ nghiên cứu lý luận		
	4.2. Nhiệm vụ nghiên cứu thực nghiệm		
	4.3. Nhiệm vụ nghiên cứu ứng dụng		
	5. Những điều kiện và tiền đề ra đời bộ môn Xã hội học		
	5.1. Điều kiện kinh tế - xã hội		
	5.2. Điều kiện chính trị, văn hoá và tư tưởng		
5.3. Điều kiện về mặt lý luận và phương pháp nghiên cứu			
2	Chương 2: Hành động xã hội và tương tác xã hội	2	Thuyết trình, nêu vấn đề, thảo luận.
	1. Hành động xã hội		
	1.1. Định nghĩa		
	1.2. Đặc điểm		

	1.3. Cấu trúc của hành động xã hội		
	1.4. Phân loại hành động xã hội		
	2. Tương tác xã hội		
	2.1. Khái niệm		
	2.2. Các lý thuyết của tương tác xã hội		
	2.2.1. Lý thuyết tương tác biểu trưng		
	2.2.2. Lý thuyết trao đổi		
	2.2.3. Lý thuyết kịch		
	3. Quan hệ xã hội		
	3.1. Khái niệm		
	3.2. Chủ thể quan hệ xã hội		
	3.3. Quan hệ “tình cảm” thuần túy		
3	Chương 3: Cơ cấu xã hội	9	Giảng viên truyền đạt kiến thức hệ thống, logic kết hợp hỏi đáp sinh viên.
	1. Khái niệm cơ cấu xã hội	1	
	2. Các loại cơ cấu xã hội cơ bản		
	2.1. Dựa vào tính hệ thống		
	2.2. Dựa vào mục tiêu, phạm vi nghiên cứu		
	3. Vị thế xã hội	1	
	3.1. Vị thế xã hội và các khái niệm liên quan		
	3.2. Các loại vị thế xã hội		
	4. Vai trò xã hội	1	
	4.1. Khái niệm		
	4.2. Đặc trưng cơ bản của vai trò xã hội		
	4.3. Phân loại vai trò xã hội		
	4.4. Xung đột vai trò, căng thẳng vai trò		
	5. Thiết chế xã hội	1	
	5.1. Khái niệm		
	5.2. Đặc trưng của các thiết chế xã hội		
	5.3. Chức năng của thiết chế xã hội		
	5.3.1. Chức năng điều chỉnh các quan hệ xã hội		
	5.3.2. Chức năng kiểm soát xã hội		

	5.4. Các loại thiết chế xã hội		
	5.4.1. Thiết chế gia đình		
	5.4.2. Thiết chế giáo dục		
	5.4.3. Thiết chế kinh tế		
	5.4.4. Thiết chế chính trị		
	5.4.5. Thiết chế tôn giáo		
	6. Bất bình đẳng xã hội	1	
	6.1. Khái niệm		
	6.2. Cơ sở tạo nên bất bình đẳng		
	6.3. Một số dạng bất bình đẳng xã hội		
	6.4. Các quan điểm về bất bình đẳng xã hội		
	7. Phân tầng xã hội	1	
	7.1. Khái niệm		
	7.2. Phân loại		
	7.2.1. Phân tầng xã hội hợp thức		
	7.2.2. Phân tầng xã hội không hợp thức		
	7.3. Các hệ thống phân tầng xã hội trong lịch sử		
	8. Di động xã hội	1	
	8.1. Khái niệm		
	8.2. Hình thức di động xã hội		
	8.3. Những yếu tố ảnh hưởng đến di động xã hội		
	9. Nhóm xã hội		
	9.1. Khái niệm		
	9.2. Những đặc trưng cơ bản của nhóm		
	9.3. Phân loại nhóm		
4	Thảo luận	4	SV làm việc theo nhóm, thuyết trình, thảo luận
5	Chương 4: Văn hóa	2	Giảng viên truyền đạt kiến thức hệ thống, logic kết hợp hỏi đáp sinh viên
	1. Khái niệm	1	
	2. Đặc điểm		
	2.1. Văn hoá là cái nhìn chung		

	2.2. Văn hoá có tính xã hội		
	3. Chức năng của văn hoá		
	4. Các thành tố của văn hoá	1	
	4.1. Giá trị		
	4.2. Chuẩn mực		
	4.3. Chân lý		
	4.4. Mục tiêu		
	5. Các loại hình văn hóa		
	5.1. Văn hoá vật chất		
	5.2. Văn hóa tinh thần		
6	Kiểm tra giữa kỳ		Thi Tự luận
7	Chương 5: Xã hội hóa	2	
	1. Khái niệm xã hội hóa		
	2. Đặc điểm của quá trình xã hội hóa		
	3. Những nhân tố và môi trường xã hội hóa		
	3.1. Gia đình		
	3.2. Nhà trường		
	3.3. Nhóm thành viên		
	3.4. Các phương tiện thông tin đại chúng		
	4. Các giai đoạn của quá trình xã hội hóa		
8	Chương 6: Biến đổi xã hội	2	Thuyết trình, SV làm việc theo nhóm, thảo luận
	1. Khái niệm biến đổi xã hội		
	2. Đặc điểm của biến đổi xã hội		
	3. Những nhân tố của biến đổi xã hội		
	3.1. Những nhân tố bên trong		
	3.1.1. Những nhân tố đổi mới		
	3.1.2. Những xung đột		
	3.1.3. Tăng trưởng dân số		
	3.2. Những nhân tố bên ngoài		
	3.2.1. Sự truyền bá		
	3.2.2. Sự biến đổi của hệ sinh thái		
9	Chương 7: Phương pháp nghiên cứu xã hội học	2	Thuyết trình, SV làm việc theo nhóm, thảo luận
	1. Khái niệm		
	1.1. Phương pháp		
	1.2. Phương pháp nghiên cứu xã hội học		
	1.3. Phương pháp luận xã hội học		

	2. Các bước tiến hành một cuộc nghiên cứu xã hội học		
	3. Các phương pháp thu thập thông tin xã hội học		
	3.1. Phương pháp phân tích tài liệu		
	3.2. Phương pháp phỏng vấn		
	3.3. Phương pháp quan sát		
	3.4. Phương pháp trưng cầu ý kiến bằng bảng hỏi		
10	Chương 8: Một số lĩnh vực nghiên cứu Xã hội học	3	Giảng viên truyền đạt kiến thức hệ thống, logic kết hợp hỏi đáp sinh viên
	1.Xã hội học nông thôn	1	
	1.1. Một số khái niệm		
	1.1.1.Khái niệm nông thôn		
	1.1.2. Xã hội nông thôn		
	1.1.3.Xã hội học nông thôn		
	1.2. Nội dung nghiên cứu của xã hội học nông thôn		
	2.Xã hội học đô thị	1	
	2.1. Một số khái niệm		
	2.1.1. Khái niệm đô thị		
	2.1.2. Đô thị hóa		
	2.1.3 Xã hội học Đô thị		
	2.2. Nội dung nghiên cứu của xã hội học đô thị		
	3.Xã hội học gia đình	1	
	3.1. Một số khái niệm		
	3.1.1 Gia đình		
	3.1.2. Xã hội học gia đình		
	3.2. Chức năng của gia đình		
	3.3. Các loại hình gia đình		
	3.4. Nội dung nghiên cứu của xã hội học gia đình		
11	Thảo luận	4	SV làm việc theo nhóm, thuyết trình, thảo luận
12	Thi kết thúc học phần		

7. Tài liệu học tập :

Giáo trình nội bộ *Xã hội học đại cương* – hệ chính quy, Khoa Khoa học Cơ bản, trường Đại học Nông Lâm Thái Nguyên.

8. Tài liệu tham khảo:

1. John J. Macionis; Trung tâm dịch thuật thực hiện; Hiệu đính Trần Nhật Tân, *Xã hội học*, Nhà xuất bản Thống kê, 1987.
2. Đoàn Văn Chúc, *Xã hội học văn hóa*, Nhà xuất bản văn hóa thông tin, năm 1997.
3. Bùi Quang Dũng, *Giáo trình xã hội học nông thôn*, Nhà xuất bản Đại học Quốc gia Hà Nội, 2010.
4. Phạm Tất Dong, Lê Ngọc Hùng (Đồng chủ biên), Phạm Văn Quyết, Nguyễn Quý Thanh, Hoàng Bá Thịnh, *Xã hội học*, Nhà xuất bản Thế giới, năm 2008.
5. Phạm Văn Quyết, Nguyễn Quý Thanh, *Phương pháp nghiên cứu xã hội học*, Nxb Đại học quốc gia Hà Nội, 2011.

9. Cán bộ giảng dạy: Bộ môn Tiếng Việt – Xã hội học

STT	Họ và tên giảng viên	Thuộc đơn vị quản lý	Học vị, học hàm
1	Lèng Thị Lan	Khoa Khoa học cơ bản – ĐH Nông Lâm	Tiến sỹ
2	Dương Thùy Trang	Khoa Khoa học cơ bản – ĐH Nông Lâm	Thạc sỹ
3	Nguyễn Đỗ Hương Giang	Khoa Khoa học cơ bản – ĐH Nông Lâm	Cử nhân, NCS

Thái Nguyên, ngày 22 tháng 03 năm 2016

Trưởng khoa

Phó Bộ môn

PGS.TS. Nguyễn Thị Dung

ThS. Dương Thùy Trang